

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยและวิธีการศึกษา

การวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลทางสังคม และเศรษฐกิจต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในส่วนี้ จะแบ่งการอธิบายเป็น 2 ส่วน คือ

- ก. ระเบียบวิธีวิจัย
- ข. ลักษณะทั่วไปของชุมชนที่ศึกษา

ก. ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยนี้ ใช้ครอบครัวเป็นหน่วยในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Unit) ประชากร คือ หัวหน้าครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลเขาแดง อำเภอสะบายชัย จังหวัดสงขลา ซึ่งมี 7 หมู่บ้าน การเลือกสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากโคใหญ่บ้านตัวอย่าง 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2, 3, 4 และ 7 จำนวน 497 ครอบครัว หลังจากนั้น จึงเลือกสุ่มสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว โดยวิธีกำหนดโควตา (Quota Sampling) กล่าวคือ ทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนหัวหน้าครอบครัวใหม่จำนวนเท่าๆ 320 ครอบครัวตามที่กำหนดไว้ จึงได้ตัวอย่างเป็นร้อยละ 64.39 ของประชากรตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยที่สอดคล้อง และเกี่ยวข้องเป็นหลัก ส่วนประกอบของแบบสอบถามมีอยู่ 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปค่านประชากร เศรษฐกิจ สังคม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพในส่วนต่าง ๆ เช่น สภาพทัศนสุขภาพโดยทั่วไป ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ หน้าที่ และความสำคัญของฟัน พฤติกรรมการปฏิบัติรักษาทัศนสุขภาพ และพฤติกรรมค่านทัศนสุขภาพเกี่ยวกับค่านบริการทันตกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด กระทำโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ดังนี้

1. พรรณาลักษณะทั่ว ๆ ไป ของประชากรตัวอย่าง โดยหาความถี่และร้อยละ
2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางค่านสังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นตัวแปรตามโดยการไขว้ตาราง (Crosstab) และใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square - test) ทดสอบ

ข. ลักษณะทั่วไปของชุมชนที่ศึกษา

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ ที่ได้ออกกำหนดไว้ใน นโยบายการพัฒนาเมืองหลัก ทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 จึงเป็นศูนย์กลางท่าเรือระหว่างประเทศ ปัจจุบันกล่าวได้ว่า จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางค้าบริการต่าง ๆ ของภาคใต้ มีหน่วยงานของราชการระดับภาคและเขต การบริหารงานราชการส่วนภูมิภาค แบ่งการปกครองเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ

ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดสงขลา มีพื้นที่ประมาณ 119 ตารางกิโลเมตร ประชากรทั้งหมดจากการสำรวจเมื่อเดือนธันวาคม 2529 มีประมาณ 2,818 คน นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99 มี 7 หมู่บ้าน รวมประมาณ 736 ครัวเรือน การคมนาคมค่อนข้างสะดวก ยานพาหนะที่นิยมใช้ในการเดินทางภายในหมู่บ้าน คือ รถจักรยานสองล้อ มีร้อยละ 35.65 รองลงมา คือ รถจักรยานยนต์มีร้อยละ 33.3 ในช่วงฤดูฝนการเดินทางมักประสบปัญหาเนื่องจากสภาพภายในหมู่บ้านค่อนข้างแคบ ส่วนการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในหมู่บ้านยังมีน้อย พบว่า มีการนำรถไถมาใช้แทนแรงงาน วัวควาย ในการหว่านเพียงร้อยละ 0.33 เนื่องจากมีไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้านแล้ว ประชาชนในเขตนี้จึงมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุปกรณ์เครื่องใช้จากไฟฟ้า ใดเขามาใช้มากมาย โดยใช้ระบบเงินสด และเงินผ่อนตามศักยภาพของแต่ละคน อุปกรณ์ไฟฟ้าที่นิยมใช้พบว่า มีวิทยุร้อยละ 42.8 โทรทัศน์ร้อยละ 19.28 หมอหุงข้าวไฟฟ้าร้อยละ 4.58 ตู้เย็นร้อยละ 3.92 เตาหุงต้มร้อยละ 24.84 ส่วนประชากรตัวอย่าง ที่ไม่มีเครื่องไฟฟ้าใช้เลยมีร้อยละ 26.14

ลักษณะของที่อยู่อาศัย มีลักษณะทำควยวัสดุถาวร เป็นบ้านไม้โคกตุนสูง หรือเตี้ย ร้อยละ 58.17 ส่วนที่เป็นไม้ชั้นเดียวคคคคค มีร้อยละ 25.49 ส่วนมากมีการจัดบ้านเรือนสะอาด เป็นระเบียบ

ในเรื่องของน้ำดื่ม น้ำใช้ ยังนิยมใช้น้ำบ่อที่มีลักษณะเป็นบ่อตื้น ไม่นิยมปรับปรุงน้ำก่อนนำมาดื่ม หรือใช้ ในเรื่องของการสุขาภิบาลโดยเจตนาการใช้ส้วม ไม่นิยมมีส้วมในบ้าน นิยมใช้วิธีการไปหุง หรือไปปานแทน